

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **G. P.**, zast. Mgr. Matúšem Bónou, advokátem v Brně, Novobranská 14, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2004, č. j. 36 Az 656/2003 – 18,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 31. 5. 2004, č. j. 36 Az 656/2003-18, zamítl Krajský soud v Brně žalobu žalobkyně – stěžovatelky proti rozhodnutí Ministra vnitra ze dne 9. 4. 2003, č. j. OAM-1595/AŘ-2002, kterým byl zamítnut rozklad stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2922/VL-07-OL1-2000 ze dne 6. 11. 2001. Tímto rozhodnutím žalovaného byl návrh na zahájení řízení o udělení azylu stěžovatelky zamítnut jako zjevně nedůvodný dle ust. § 16 odst. 1 písm. a) zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“) a dále bylo rozhodnuto, že stěžovatelka nesplňuje důvody udělení azylu podle ustanovení § 13 odst. 1, 2 a § 14 citovaného zákona a nevztahuje se na ni překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka včas kasační stížnost.

V kasační stížnosti, podané proti rozsudku krajského soudu stěžovatelka uvádí, že v žalobě správnímu orgánu vytýkala především porušení procesních předpisů zajišťujících řádné a úplné zjištění skutkového stavu významného pro rozhodnutí. Dle názoru soudu se však jednalo o výtky obecné. Stejnou obecnost by stěžovatelka mohla vyčíst i odůvodněním správních rozhodnutí i rozsudku. Správní orgány ani soud se blíže nezaobíraly tvrzeními stěžovatelky ohledně zacházení s ní a její rodinou v zemi původu. Pouze poukazovali na nepříznivou ekonomickou situaci v zemi. Z uvedeného ovšem v žádném případě logicky nevyplývá, že by snad ekonomické, nebo přesněji existenční problémy stěžovatelky, nemohly být vyvolány právě její příslušností k určité sociální skupině.

Správní orgány jakož i soud zcela pominul tu skutečnost, že pokud jde o zemi původu stěžovatelky, přistupují k těmto všeobecně nepříznivým hospodářským poměrům i další okolnosti jako svévolné praktiky orgánů veřejné moci, nevymahatelnost práva, resp. nedosažitelnost soudní ochrany práv, korupce, atd. V tomto směru nepochybně nebyly v průběhu správního řízení vzaty do úvahy při rozhodování ve věci. Jinak by se musely správní orgány vypořádat s tím, že stěžovatelka je příslušnicí jednoznačně vymezené sociální skupiny námezdně pracujících žen s nízkou kvalifikací, která je všemi shora uvedenými faktory v zemi původu jednou z daleko nejvíce ohrožených a přesto, že právě z tohoto důvodu byla vystavena šikaně ze strany zaměstnavatele, a to až po odnětí možnosti bydlení. Stěžovatelce se nedostalo jakékoliv ochrany ze strany veřejné moci, touto byla ponechána i s rodinnými příslušníky včetně nezletilých dětí v postavení neslučitelném s právem na důstojný život. Návrat stěžovatelky do země původu za těchto okolností znamená její vystavení bezvýchodnému přežívání v podmínkách materiálního nedostatku pod hranicí existenčního minima, bez možnosti obrany svých ekonomických a sociálních práv a obhajoby lidské důstojnosti, tedy její vystavení jednoznačně ponižujícímu zacházení, a to právě jako důsledek její příslušnosti ke zcela určité, vysoce ohrožené sociální skupině. Výše uvedené okolnosti nebyly vzaty správními orgány v úvahu. Z výše uvedených důvodů se stěžovatelka domnívá, že správní orgány porušily svou povinnost zjistit přesně a úplně skutkový stav.

Mezi okolnosti významné pro hodnocení žádosti stěžovatelky o poskytnutí azylu, zvláště s ohledem na důvody umožňující jeho udělení z příčin humanitárních, náleží zcela jistě i přinejmenším obecně lidský zájem na důstojném a snesitelném osudu a příštím rozvoji nezletilých dětí. Přesto, že stěžovatelka v průběhu řízení poukazovala na potřeby svých dětí, s touto otázkou se správní orgán nevypořádal. Nelze přitom pominout závazky ČR vyplývající z Mezinárodní úmluvy o právech dítěte.

Děti stěžovatelky žijí již tři roky v ČR, chodí zde do školy a mají vybudovány pevné sociální vazby. Návrat na Ukrajinu by znamenal pro děti podstatné zhoršení jejich postavení.

V žádném případě nelze tvrdit, že by takovýto postup byl v zájmu nezletilých dětí, naopak by jim přinesl strádání, přinejmenším duševního rázu. Rozhodnutí orgánů veřejné moci, které ve svém důsledku znamená odepření možnosti nezletilým dětem pobývat na území ČR a nutnost jejich návratu do země původu, je tak v příkrém rozporu se zásadou zakotvenou v Mezinárodní úmluvě o právech dítěte.

Stěžovatelka tedy namítá, že v předcházejícím řízení byla soudem nesprávně právně posouzena právní otázka, totiž jednak při hodnocení existence podmínek pro udělení azylu

z důvodu vystavení stěžovatelky ponižujícímu zacházení a její nedostatečné ochrany ze strany veřejné moci v zemi původu, jednak při zkoumání předpokladů pro udělení azylu z důvodů humanitárních. Dále se stěžovatelka domnívá, že skutková podstata, která byla podkladem pro rozhodnutí, byla správním orgánem zjištěna v důsledku porušení předpisů upravujících průběh správního řízení neúplně a ani skutečnosti přesto zjištěné nebyly při rozhodování zohledněny, přičemž však soud přezkoumávající napadené rozhodnutí toto nezrušil.

Na základě výše uvedeného navrhuje stěžovatelka zrušení napadeného rozhodnutí soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Současně stěžovatelka podala návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil dne 6. 8. 2004, kdy ve svém podání popřel oprávněnost kasační stížnosti. Žalovaný zároveň odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky. Žalovaný se odvolává na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu v souvislosti s tvrzením stěžovatelky o jejím právu na azyl z titulu příslušnosti k sociální skupině námezdně pracujících žen s nízkou kvalifikací. V daném případě se nejedná o sociální skupinu pronásledovanou ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelčiny nezletilé děti nejsou účastníky azylového řízení a proto nelze jejich situaci řešit v tomto řízení. Stěžovatelka i její děti mohou využít k úpravě svého pobytu na území ČR práv poskytovaných zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností, vyšel přitom z právního stavu platného v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 21. 11. 2000 na základě návrhu, v němž stěžovatelka žalovanému sdělila, že Ukrajinu opustila v květnu 2000 poté, co byla propuštěna z továrny, ve které pracovala. Stěžovatelka dále uvedla, že o azyl v ČR žádá proto, že se nemá kam vrátit, když po odjezdu byla vystěhována ze služebního bytu. V průběhu pohovoru konaného dne 15. 10. 2001 za účasti tlumočníka z ruského jazyka stěžovatelka výše uvedené důvody odchodu z vlasti potvrdila a doplnila, že dalším z důvodů, pro který žádá o udělení azylu je skutečnost, že si rodina zakoupila automobil na leasing a nyní nemá finanční prostředky

na následné splátky a taktéž po příjezdu rodiny chce stěžovatelka zlegalizovat pobyt na území ČR. Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 6. 11. 2001 rozhodnutí, kterým návrh na zahájení řízení o udělení azylu stěžovatelky zamítl jako zjevně nedůvodný v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, neboť stěžovatelka uváděla v průběhu správního řízení pouze důvody ekonomické. Dále žalovaný rozhodl, že stěžovatelka nesplňuje důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 13 odst. 1, 2 a taktéž nesplňuje důvody pro udělení azylu humanitárního dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalovaný taktéž zhodnotil, že se na stěžovatelku nevztahují překážky vycestování dle ustanovení § 91 citovaného zákona.

Stěžovatelka rozhodnutí žalovaného napadla rozkladem. O rozkladu rozhodl Ministr vnitra dne 9. 4. 2003 tak, že napadené rozhodnutí žalovaného potvrdil a rozklad zamítl. Stěžovatelka podala proti rozhodnutí o rozkladu žalobu. V této vytkla žalovanému porušení celé řady procesních ustanovení, zároveň uvedla, že je přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona a má taktéž za to, že pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu nebyly splněny zákonné podmínky.

Krajský soud v Brně žalobu zamítl kasační stížností napadeným rozsudkem. Krajský soud neshledal namítané porušení procesních ustanovení a dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn správně, žalovaný v souladu se zákonem zamítl návrh stěžovatelky na zahájení řízení o udělení azylu s odkazem na ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu jako zjevně nedůvodný, neboť stěžovatelka uváděla pouze důvody ekonomické.

Výše uvedený rozsudek napadla stěžovatelka včas kasační stížností.

V kasační stížnosti uplatňuje stižní důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., kdy namítá nesprávné právní posouzení důvodů pro udělení azylu dle ustanovení § 12 a taktéž § 14 zákona o azylu a uvádí, že skutková podstata, která byla podkladem pro rozhodnutí, byla žalovaným správním orgánem zjištěna v důsledku porušení předpisů upravujících průběh správního řízení neúplně.

Stěžovatelka předně namítá důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v přecházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen. V daném případě byl návrh stěžovatelky na zahájení řízení o udělení azylu zamítnut jako zjevně nedůvodný dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

Stěžovatelka má za to, že podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu splňuje, když je dle jejího názoru příslušnicí sociální skupiny námezdně pracujících žen s nízkou kvalifikací a z tohoto důvodu je pronásledována.

Při hodnocení důvodnosti předmětné námitky stěžovatelky Nejvyšší správní soud vycházel z ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle citovaného ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatelka v průběhu správního řízení

ani v řízení před soudem nikdy neuvedla, že by byla na Ukrajině pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, ani že má obavu z pronásledování z některého z důvodů uvedených pod písmenem b) výše citovaného ustanovení.

Dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu ve znění platném v rozhodném období se návrh na zahájení řízení o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodný, jestliže účastník řízení o udělení azylu uvádí pouze ekonomické důvody.

Ve správním spise je založen návrh na zahájení řízení o udělení azylu, vlastnoručně psané důvody žádosti, jakož i protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu. Informace obsažené v těchto listinách jsou dostatečným podkladem pro vydání rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, neboť z nich jednoznačně vyplývá absence tvrzení relevantních důvodů, která je podmínkou aplikace citovaného ustanovení. V daném případě ekonomické důvody uvedené stěžovatelkou ve správním řízení žalovaný vyhodnotil tak, že nejde o důvody podřaditelné pod některý z důvodů uvedených v ust. § 12 cit. zákona a Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje.

Stěžovatelka v žalobě pouze obecně namítala nezákonnost závěru žalovaného o tom, že podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nesplňuje a neuvedla, v jakých konkrétních právních důvodech měla tato nezákonnost spočívat. Krajský soud nepochybil, jestliže závěry konfrontoval s obsahem správního spisu a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem. Uvádí-li stěžovatelka až nyní v kasační stížnosti, že splnění podmínek pro udělení azylu v jejím případě spočívá v tom, že je ve své vlasti diskriminována proto, že náleží k sociální skupině skupiny námezdně pracujících žen s nízkou kvalifikací, uvádí tak nové skutečnosti, k nimž Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Namítá-li stěžovatelka, že nebyly dostatečným způsobem zváženy důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, nelze s ní ani tentokrát souhlasit. Posuzování návrhu účastníka na zahájení řízení o udělení azylu žalovaným se sestává z řady procesních a materiálních hledisek, obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také souslednosti. Pokud totiž v řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení – zamítne návrh na zahájení řízení o udělení azylu, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona. Tento důvod však žalovaný vůbec nebyl povinen zkoumat. Žalovaný správně zjistil, že stěžovatelka uváděla pouze důvody ekonomické a zamítl její návrh na zahájení řízení o udělení azylu jako zjevně nedůvodný podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Vyslovil-li dále v rozhodnutí, že stěžovatelka nesplňuje důvody udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, stalo se tak nad rámec zákonné povinnosti, aniž by to však mělo jakýkoli vliv na věcnou správnost vydaného rozhodnutí.

Obecně lze pak poukázat na skutečnost, že udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska

dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Jak již ale bylo uvedeno výše, v posuzovaném případě byl návrh stěžovatelky na zahájení řízení o udělení azylu zamítnut jako zjevně nedůvodný dle § 16 zákona o azylu a žalovaný tak vůbec nebyl povinen se důvody pro udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu zabývat (navíc stěžovatelka ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuváděla). Nelze tedy soudu vytýkat nesprávné posouzení právní otázky, která předmětem jeho přezkumu být vůbec neměla. Shodně s žalovaným má Nejvyšší správní soud za to, že důvody pro poskytnutí humanitárního azylu, jež stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, a které se týkají nezletilých dětí stěžovatelky, jsou ve vztahu k udělení azylu stěžovatelce irelevantní, neboť nezletilé děti nejsou účastníky tohoto azylového řízení.

Není tedy naplněn ani kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Výtka stěžovatelky směřující k postupu žalovaného, kdy se tento blíže nezaobíral tvrzeními stěžovatelky ohledně zacházení s ní a její rodinou v zemi původu a pouze odkazoval na nepříznivou ekonomickou situaci v zemi, aniž by zkoumal pravou příčinu existenčních (ekonomických) problémů stěžovatelky, a taktéž nepřihlédl či nezohlednil ostatní všeobecně nepříznivé hospodářské poměry i další okolnosti jako svévolné praktiky orgánů veřejné moci, nevymahatelnost práva, resp. nedosažitelnost soudní ochrany práv, korupce, atd., není na místě.

Jestliže v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v průběhu správního řízení uváděla stěžovatelka pouze důvody ekonomické, nelze žalovanému vytýkat, že nehodnotil skutečnosti jiné, než stěžovatelkou uplatněné. Z žádného ustanovení zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody či hledal podstatu či příčiny žádosti o azyl, které žadatel sám v řízení neuplatnil a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Skutkový stav, ze kterého žalovaný i soud vycházel má oporu ve spise a není s ním v rozporu. Jestliže v průběhu azylového řízení uváděla stěžovatelka pouze důvody, které jsou pro udělení azylu nepodstatné a žádné skutečnosti svědčící tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nelze správnímu orgánu vytýkat, že nehodnotil skutečnosti jiné, než stěžovatelkou uplatněné. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že žalovaný provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož žalovaný při svém rozhodování vycházel. Rozhodnutí žalovaného shledal soud řádně odůvodněným.

Co se týče stížnostních námitek vytýkajících krajskému soudu, že náležitě nezkoumal vady správního řízení a nezrušil správní rozhodnutí napadené žalobou, ačkoli žalovaný

své rozhodnutí založil na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, Nejvyšší správní soud je neshledal důvodnými.

Na vady řízení před žalovaným upozornila stěžovatelka již v řízení před krajským soudem. Učinila tak však na standardním formuláři pro žalobce v azylových věcech, který obsahoval pouze obecné výtky týkající se procesních pochybení žalovaného v průběhu řízení o udělení azylu.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že neshledal v řízení před žalovaným správním orgánem, které vyústilo v zamítnutí návrhu stěžovatelky na zahájení řízení o udělení azylu jako zjevně nedůvodného, vady, pro něž by měl napadené správní rozhodnutí zrušit. Žalovaný vycházel v řízení z návrhu stěžovatelky na zahájení řízení o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech návrhu, a z protokolu o pohovoru provedeném v souladu s § 23 zákona o azylu. Z žádné z těchto písemností nevyplynulo, že by stěžovatelka tvrdila některý z důvodů pro udělení azylu. Žalovanému tedy nevznikla povinnost provádět dokazování ohledně existence některého z azylových důvodů taxativně vypočtených v § 12 zákona o azylu, tak jak stěžovatelka namítá v kasační stížnosti.

Proto Nejvyšší správní soud neshledal naplnění stěžovatelkou uplatňovaného důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud je nucen připomenout, že poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité

národnostní, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatelkou podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Protože stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra,

které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. května 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu